

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 18 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 3 kroni
Naročnino se plačevati naprej. Na račun brez priloge naročnine se obračuna ne obračuna.

Obakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 6 stotink (3 avč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtice in javne zahvale domači oglašiteli se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašne sprejeme upravljaštvu. Naročnino in oglašje plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljaštvu, in sprejemanje tiskarstva v ulici Molin p. celo št. 3. II. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nadaniila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Avancement sodnih uradnikov iz VIII. v VII. čin in dalje.

(Dalje.)

Opisano, toliko različno napredovanje sodnikov z istim delokrogom ne more biti za dobro justico zdravo, niti za sodni naraščaj koristno. Po sedanji sodni organizaciji imajo okrajni sodniki in sodni tajniki bistveno isti delokrog; praksa prvima celo pušča večidel le vodstvo in administrativna dela okrajnih sodišč, drugim pa daje pri zbornih sodiščih prav isti posel, kakor sodnim svetnikom, razun vodstva kazenskih in nekaterih civilnih razprav, na okrajnih sodiščih pa tudi samostojno vodstvo agend, ki so gotovo naporna in na manjših okrajnih sodiščih pa ne navadna. Delo je torej vsa j isto, napredovanje pa popolnoma različno. Sodni tajnik na svojem mestu zastane lahko za mnogo let; ako je premeščen k okrajnemu sodišču, pa se pomakne čez noč v VII. čin; — kje je tu logika?!

Istotako morajo substituti drž. pravdnika ostati s sodnimi tajniki na površju kazenske in civilne pravne vede, ako hoté vršiti svoj posel; nevarnost pa je, da tudi zastanejo v VIII. činu kakor tajniki.

Tajnikom in substitutom bi se lahko svetovalo, naj se sploh potrudijo k okrajnim sodiščem, kakor se jih je res že mnogo. Ta zahtevki ni pravičen za tajnike in substitute, ki so na svojih mestih že mnogo let, ko so njih mlajši vrstniki, okrajni sodniki, po kompetenci ali celo menji zasedli najboljša mesta na deželi; tak zahtevki pa je tudi v škodo dobri justici sami, ker bi mesta tajnikov in substitutov zasedli mladi, za samostojna dela navadno ne dovolj izkušeni pravniki.

Ta nevesela okolnost se v resnici tudi že kaže, odkar je iz opisanih ozirov mnogo tajnikov zasedlo mesta okrajnih sodnikov in odkar iz istih razlogov nobeden starejši pristav ne kompetuje na tajnika in substitutna mesta. V istini se je imenovalo že več tajnikov in substitutov, ki niso imeli v graškem nad-sodišču še 10, v tržaškem pa niti 8 službenih let. Tako kratka praksa pa vsaj navadno ni v prilog dobri justici, posebno pri veljavnem ustnem in javnem postopanju, kjer ne zadostuje samo trdno teoretično znanje in morda živahna ostrnost, ampak, kjer treba tudi globokejšega svetovnega naziranja in skušenj, da se more brzo umevati in sklepati. — Te potrebne lastnosti pa se ne dajo nikakor prisiliti, temveč se, z redkimi izjemami, pridobivajo šele v resnejši moški dobi. To dejstvo se je ob preosnovi sodne organizacije točno

uvidelo in zato določilo, da avskultantje in navadno tudi sodni pristavi ne morejo samostojno soditi, čeprav v kasnejših službenih letih, kakor kaže, ne bodo več v zorni mladosti. Ta zakonodavčeva namera pa postane iluzorna, ako bo justična uprava prisiljena — kakor smo pokazali — na samostojna mesta postavljati premlade pravnike, morda nadarjene, a za taka vevlačna mesta nemožno dovolj sposobne. —

(Zvršetek pride.)

Nekoliko odgovora.

(Iz učit. krogov na Goriškem.)

(Dalje.)

»Soča« št. 119 pa je potegnila iz predalov izraz zlobnost, katero podtika dopisniku »Edinosti«. Za zlobnostjo je vzela v roko hudobijo ter hudobneža. Gospod urednik, smilite se mi, da ste zašli v družbo takih dopisnikov! Skoro bi vam svetoval, da se skesate in izjavite, da vam je žal, da ste bili tako malo previdni, da ste se pustili vjeti od zlobnega hudobneža ter se dali zavesti v hudobijo!

Oglejmo si nekoliko tiste zlobnosti in hudobije! Jedna je, da dopisnik slepo ne veruje v — besede. Moj ljubi Bog, saj še lisica ne da za same besede nič, ampak za jagode, za katere je imela besede. V vsakem človeku pa je nekoliko nevernega Tomaža — posebno pa, ako se mu je že večkrat zgodilo kaj sličnega, kakor lisici, ki je bila našla — molek.

Dopisnik ni trdil, ampak je le izrazil svoj dvom na besedah v programu narodno-napredne stranke na Goriškem: da bi se namreč utegnili zgoditi, da se iste ne uresničijo. Jamstva je želel ne le dopisnik, ampak ga zahteva učiteljstvo sploh, sicer — pojdemo narazen. Čemu pa se vrši pogajanje? Ali ne govori dopisnik tako, kakor dela učiteljstvo po svojem odboru? Politiki trde, da osebe so program. Zato ni nobeno čudo, ako smo nekako vznemirjeni, da v narodno-napredni stranki ima važno besedo tudi mož, ki je trdil nekoč, da bo morala naša duhovščina še po propovednicah pridobivati naše ljudstvo za to, da bodo poslanci smeli glasovati za zboljšanje! Imamo žive priče za to!

Pri vsem tem podtika »Soča« dopisniku nič več nič manj nego dolga ušesa, ker je izrazil le svoj dvom, svojo bojazen! In vendar dvomi tudi vse učiteljstvo; najbolji dokaz temu je fakt, da se isto pogaja. In pogoji so trdi.

Ker sem bil v svojem odgovoru omenjal tudi nekega znanega neprijatelja učiteljskega vprašanja, trdi »Soča«, da pobiram čenče po ulici. Moti se jako tudi na to stran. Golo dejstvo je, da je takoj po rojstvu narodno-napredne stranke dotičnik postal odličen nje člen. Celó v zählkandidata za državni zbor je bil povzdignjen dotični gospod! Morda je imela stranka važnih razlogov, da se je odločila ravno za njega in zato jej nočem tudi nič oporekati. Ali nam učiteljem — ob takih antecedencah moža — tudi ni smeti zameriti, ako nam po takih pojavih navstajajo dvomi . . . !

»Soča« meni, da se je dopisnik »Edinosti« oglašil z namenom bojevati se proti napredni stranki. To svoje mnenje je goriško glasilo sklatilo iz oblakov; in bojuje se proti vetru, ko trdi, da »peklenška zloba« bruha iz činiteljev proti napredni stranki in med te činitelje šteje v svoji domišljiji tudi dopisnika. Bav bav! Čitatelji »Edinosti« se morajo smejati takim oslarijam — bi rekla »Soča«.

In kako žveplo pada na nas v 121 št. »Soča«. »Soči« se godi prav tako, kakor tistemu hlapcu, ki je šel iz mlina, a je, zagledavši za seboj črno postavo, vrgel vrečo od sebe in zbežal domov. Potem pa je prinesel za njim vrečo na dom — dimnikar. Z jedne strani smo črne postave, z druge strani bomo vendar le dobro-došli, ko prinesemo vrečo.

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 30. oktobra 1901

Državni zbor. (Zbornica poslancev.)

Včeraj je zbornica nadaljevala proračunsko razpravo. Najpoprej pa naj omenimo, da je bilo med došlimi spisi par važnih interpelacij, oziroma predlogov. Posl. Biankini in tovariši so interpelirali radi odpovedbe trgovinskih pogodb. Interpelantje bi namreč hoteli vedeti, na katero stališče se je, ali se misli minister postaviti nasproti agitaciji Luzzattija (znanega politika in bivšega italijanskega ministra za trgovino), da bi se trgovinske pogodbe ne odpovedale, in da li je vlada, z ozirom na razburjenje, ki je je ta agitacija vzbudila med vinogradniki izlasti v Dalmaciji, pri volji na primeren način pomiriti razburjene duhove ter poskrbeti, da se trgovinska pogodba z Italijo do 31. decembra 1902 odpove.

Dalje bi bilo omeniti predlog poslanca Voglerja (nemškega liberalca), naj bi se določbe o pravu do ženitve premenile tako,

da bi za duhovnike in redovnike po izstopu iz cerkve ali reda odpadli zadržki ženitve! In istotako naj bi odpadla zadržki razlike v veri, kakor tudi nerazvezljivost zakona, če tudi je za časa sklenitve zakona le eden zakonskih pripadal katoliški veri.

Iz sinočnjega brzojavnega poročila so že izvedeli čitatelji, da je včeraj v proračunski razpravi prvi govoril člen slovanskega centra, Slovenec Pogačnik. Pozneje je govoril dr. Andrej Ferjančič v imenu svojih naprednih somišljenikov. Ako bi hoteli soditi po poročilu korespondenčnega biró a, morali bi reči kar naravnost, da nas nista zadovoljila ni jeden ni drugi. Ker pa so poročila rečenega biró a slavno- in staroznana — nezanesljiva, netočna, pomanjkljiva in le pogosto tudi tendenciozna, in bi morda rečenima poslancema delali krivice, se nočemo prenatlagiti in hočemo počakati na stenografski zapisnik, da potem odkrito in lojalno povemo svoje mnenje.

Prvi govornik je bil včeraj Romun Lupul, ki je napravil vladi uslugo z izjavo, da so Romuni prepričani o potrebi, da imajo gospodarska vprašanja prednost pred narodnimi. Mož mora biti v jako intimnih razmerah z vlado, sicer ne bi bil tako lepo parafraziral — fraz dra. Körberja, češ, da on in somišljeniki so veliki prijatelji močnega centralnega parlamenta in močnega centralnega vlade. Slednjič je bil mož indigniran, da se Romunom povsem neopravičeno podtika irredentizem. Po vsem tem seveda ne treba več praviti, da je govornik izjavil, da bodo Romuni glasovali za proračun. — Socijalist Pernerstorfer je izjavil, da on nima do dosedanje vlade nič več zaupanja, nego je je imel do družih. O sklepanju trgovinskih pogodb se bodo socijalni demokratje z vsemi sredstvi borili proti podraževanju živil. — Posl. Kathrein (katoliška ljudska stranka) je rotil zbornico, naj se loti plodnega dela, dočim je češki agrarec Zazvorka očital, da se proračun vse premalo ozira na Češko in to zlasti v poljedelskem pogledu. — Nemeec dr. Dersehatta se veseli (Verujemo! Ur. »Edin.«), da se je začela proračunska razprava, toži radi hudih davkov in meni, da bo potrebna preosnova osebnih dohodarine. In slednjič si je govornik privoščil nekoliko komedije. Postavil se je in ubral obraz v gube ter izjavil v tonu globokega prepričanja, da vlada Körberja ni nevtralna, ampak je pristranska — Čehom na korist. Kaka komedija je to, je razvidno tudi iz tega, da je govornik najprej namigoval, da nemška ljudska stranka utegne glasovati konečno proti proračunu, a je obenem

Edvard je možkega vedenja, resen, udan domačnosti in — zvest. Ne, ne, ne, z nobenim drugim ne bi mogla ona mirno živeti. Posvetivši se torej vnovič svojemu Edvardu je zaspala slednjič.

Oče Rodrigo pa ni nič razmišljal... Zadovoljen je bil, da so mu bolečine nekoliko odnehale in zaspal je z željo, da bi zjutraj ustal zdrav in sposoben za svoje posle...!

Komaj se je začelo daniti, je bil marki že vzbujen. Ni mogel trdno zaspati, tako ga je prevzelo poželjenje... Vstal je in šel k oknu. Iz zore se je razvil krasno in jasno jutro. Po noči je bila nastala sapa, ki je razgnala oblake. Od etveja, namočenega od dežja, je prihajal aromatičen vzdub. Zrak je bil čist kakor eter. Ljudje so že vstajali in začeli odhajati na delo... Tudi Lavra je običajvala vstajati za rano ter odhajati na holme na vrtu, kjer je Edvard zgradil prijetno lopo. Tu je rada gledala, kako solnce vshaja in si pevala kako pesmico. Tako je bilo tudi danes.

(Pride še.)

PODLISTEK

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevle Bukovič. —

Tudi marki je bil prikupljiv mož in je na prvi hip napravil jako ugoden utis izobraženega moža. Vedenje mu je bilo pravilno in je odgovarjalo vsem pravilam uljudnosti, a konverzacija mu je bila prijetna in gladka, da si ga kar rad poslušal. Ali ta prvi utis, ki ga je napravil marki P., ni odgovarjal resnici...

Postalo je že pozno. Stari Rodrigo se je domislil, da ni opravičeno in prav, ako bi dalje zadrževali moža, ki je utrujen od potovanja in ki je potreben počitka.

Namignili smo že, da je v prijetni in prikupljivi vnanosti marki bivalo vse drugače jedro. Duša mu je bila polna slabih instinktov in nakan poželjivosti. In njegovo bogatstvo mu je dovoljevalo, da je ustrezal svojim strastem. V vsem življenju svojemu ni

izkusil nič slabega. Zato mu je bila tudi ženska le igrača! On ni verjel v najvnost in srmožljivost mlade devojke, on je videl v vsem le koketerijo in poželjenje...! V svoji prenasitenosti si je domisljal, da ženska, ki je videla njega, ne more imeti več druge želje, nego — po njem. Domisljal si je, da je utis njegovega nastopa tolik, da mora premagati vsako žensko bitje...

Lepota Lavrina mu je ugajala. Nje tiho in mirno vedenje si je tolmačil le kakor pomankanje na izobražbi. Priznaval si je pa, da bi si Lavra mogla pridobiti njegovo nagnenje — za nekoliko časa in da bi utegnil radi nje nekaj časa ostati v tej okolici. Tako je razmišljal še v postelji. In tako se je zagloobil v te misli, da ni mogel zaspati... Aha — zaljubljen, se je zasmejal sam sebi skoro na glas. Ta deklica pa je res — je govoril sam sebi dalje —, kakor že dolgo nisem videl take. To bi bilo kaj posebnega. Poskusimo torej svojo srečo tudi pri njej... In tako malo zmislja je imel za žensko poštenje, da niti mislil ni na to, da bi mu moglo izpod-

leteti... Kako ga je pogledovala, kako je pordevala, ko so se srečavali njuni pogledi...! Pa je tudi naravno: česa ima revica pričakovati v tej samoti! Saj mora uprav hrepeti po ljubezni, po življenju! Ali naj postane žena kakega umazanega lovea?... Jaz pa jo morem odvesti seboj v Pariz, jej morem nuditi — življenja vsaj — za nekoliko časa! In kako rada pojde! Saj tudi ženska noče biti etveca, ki etve in dehti le v samoti. Marki, bodi le miren: še nobena zmaga ti ni bila težka, pa ti tudi ta ne bo...

Tako so se mu plele misli dalje in dalje, dokler ni zaspal slednjič. In sanjalo se mu je od — Lavre.

Pa tudi ona ni mogla dolgo zaspati. Pa da smo odkritosrečni: tudi nanjo je napravil nekak utis ta prijetni ptujec. Mislija je in mislija na njegovo prijazno vedenje in živahno zgovornost. In kaj hočemo, ženske so že take: začela je primerjati tega ptujca se — svojim Edvardom... No, zmaga je bila vsikdar na strani Edvarda... Ptujec je sicer morda lepši, gladkeji, izobraženeji, fineji, zgovorneji, ali

zatrđil, da bo ista stranka vladi na razpolago o vprašanju pogodbe z Ogrsko. Če je torej stranka odločila, da bo podpirala vlado v stvari, ki je tej poslednji za sedaj najbolj na srečo in od katere je zavisan ekzistenca vlade, potem pa je le komedija vsako namigovanje na eventuelne opozicije proti proračunu, torej v stvari, ki je sicer vladi tudi na srečo, a glede katere si vlada more pomagati tudi brez parlamenta, kakor kažejo dogodki zadnjih let. — O govoru posl. Ferjančiča pravi poročilo korespondenčnega lističa na kratko: »... je izjavil, da Slovenci vidijo v tej državi svojo bodočnost in bodo to poslednjo branili do zadnje kapljice krvi!«

Posl. Steinwender, ki ni baš priljubljen med nemškimi strankami in tava med njimi kakor nekak »deseti brat«, je zahteval, naj se proračun za bodočostje skrepi, je menil, da je ravnotežje v proračunu le umetno doseženo, se je izrekel za poddržavljenje železnic ter za davčno preobnovo. Slednjič je — polemiziraje proti dru. Ferjančiču — izjavil, da nemški državni jezik že obstoji in sedaj da gre le za to, da se to določi tudi potom zakona. (Mož ima — prav! De jure nimamo državnega zakona, de facto pa je nemščina državni jezik! Ali pa se posl. Steinwenderju nič ne zdi, kako je s tem obsodil vse sedanje divjanje Nemcev, priznavši, da je to najgriša tartiferija, ako Nemci govorijo, da se jim krivica godi?! In ali se posl. Steinwenderju nič ne zdi, da je s tem vlade, ki, kakor znano, negujejo tako prakso, zagotavljajočo Nemcem privilegovano stališče, obdolžil, da kršijo temeljne zakone države?! Tem Nemcem torej — pa naj se imenujejo že Schönerer ali Steinwender — ni dovolj, da faktično zavzemajo pozicijo privilegovanega naroda, ampak zahtevajo še, naj se krivica uzakoni, to je: Nenemci naj poleg krivice, ki jo trpe, prenašajo še — zasmeh! Op. ured.) — Konservativni velikaš in predsednik kluba konservativnih veleposestnikov iz Česke, grof Sylva-Tarouca, se veseli na besedah energije, ki jih je ministerski predsednik dr. Körber našel v svojem govoru. (No, drugi menijo, da odločnost Körberjeva ni bila toliko naraven produkt, ampak bolj fabrikat za — potrebe momenta.)

Z veseljem pa pritrjamo velikaškega govornika izreku, da v zbornico se povrne trajen mir še le potem, ko se storjena krivica popravi in bo veljal rek: Justitia regnorum fundamentum. Potem pa ne bi smel gospod grof pozabiti, da je bil baš isti Körber, na čegar »energijo« se je govornik tako silno veselil, tisti, ki je storil tisto vnebovpijočo krivico in ki svojo roko zaščitnico drži baš nad tistimi, ki so z revolucijo v parlamentu zahtevali tisto krivico in ki odkrito govorijo, da raje razbijejo državo, nego da bi privolili vladanje po reku: Justitia regnorum fundamentum...! Za grofom Sylva-Tarouca je govoril kakor zadnji govornik znani kranjski »Nemec« — sedanji liberalni ustavoverec in nekdanji dopisnik »Novice«, baron Schweigel. Ne treba praviti, da je dal svojo stranko vladi na razpolago, izreka se tudi za prikrašano proračunsko razpravo in za »premirje« med strankami, kakor je želi gospod Körber. Sploh je njemu vse, kar govori g. ministerski predsednik: visoko pomembno, izborna.

Danes je zopet seja.

O položaju. Smo-li v splošni, smo-li v parejalni krizi? Ali pa krize sploh ni? Oficijozni listi jo taje, ves drugi svet pa govori o njej. Vladni viri trdijo, da o kakih ministerski krizi sploh ni govora; v kolikor pa se govori o posebni Rezekovi krizi, da se stvar omejuje le na to, da se med ministrom Rezekom in češkim klubom razmere nekoliko napete. Temu pa da ni pripisovati nobene važnosti.

Temu nasproti pa vztrajajo »Narodni listy« odločno pri tem, da je Rezekova kriza! In tudi »Neue Freie Presse«, ta specijalna prijateljica g. Körberja, izraža bojazen, da se iz tega, kar se sedaj meša, utegne tekom proračunske razprave razviti resna in resnična kriza. »Narodni listy« pa označajo položaj kakor jako resen, ker da ni možno, da bi ob viharju v češkem klubu minister Rezek ostal na svojem mestu. Ako bi pa le ostal, potem pa bi bilo jasno — pravi mladočeško glasilo — da je dr. Rezek zatajil svojo minolost iz zgrešil svojo nalogo v kabinetu. Tu gre za več, nego le za Rezekovo krizo, menijo »Narodni listy«. Ta kriza bo začetek koncu sedanjega režima. Ako zmaga

spoznanje, da je ni volje za zadovoljenje Čehov, utegnejo češki poslanci biti postavljeni pred povsem nove odnose. Vsakako pa se zdi praskemu listu, da se bo kriza zvalačevala, ker sedaj ne gre le za to, da se ta kriza odstrani, ampak tudi za to, da bo preskrbljeno za gotove eventuelnosti. Na vsaki način da smo v stadiju dogodkov, ki — v zmislu avstrijske tradicije — ne prihajajo čez noč, ampak dozorevajo počasi.

Kriza morda torej res ni še akutna. To izhaja nekako tudi iz izvajanj češkega lista. Ali istotako izhaja, da kriza ni odpravljena, da parlamentarna situacija ni rešena, da se razmere niso zboljšale v toliki meri, da bi imeli jamstvo za trajno funkcioniranje parlamenta; izhaja torej, da se je g. Körber se svojimi grožnjami (z demisijo ali razpuščenjem zbornice) rešil le iz hipne zadrege. Le čuditi pa se je in ne pričati o posebni bistrovidnosti in samozvesti strank, da so se dale tako vstrašiti z zažuganim potovanjem na kraljevi dvor v Gödöllő in s posledicami, ki bi morale navstati za tem potovanjem, ko danes priznavajo tudi Körberjeva glasila sama, da to potovanje je bilo sklenjena stvar že poprej, nego je navstala nevarnost, da ne bo možno pravočasno priti do proračunske razprave. Strelji so bili torej »slepi«, a so vendar napravili luknje v samozvest strank.

Vojna v južni Afriki. Iz Pretorije brzojavljajo, da bi bili Alojzija Botho zopet — kmalu ujeli! Samo to malo je še manjkalo, da bi ga bili dobili v pest. No, »kmalu« ni še nikoli zajela ujel. Ujeli ali bolje: dobili v roke pa so Angleži v nadomestilo Bothov klobuk in njegov revolver, — prosimo, tudi o tem pripoveduje brzojavka — katera predmeta je Botha baje na begu izgubil. Res škoda, da ni bila v klobuku tudi — glava Bothe. — To se je dogodilo blizu Termelo, kamor sta prišla loviti Botho polkovnika Remington in Bawlington. — V Kaplandiji se Angležem ni posrečilo ujeti nobenega burskega »komanda«, kateri neprenehoma krožijo po deželi.

V bližini reke Marico, v Transvaalu, sta »komanda« Delareya in Kempa napadla neko angleško kolono, na kar se je vnela bitka, v kateri so, kakor poroča lord Kitchener, Angleži odbili burski napad. 40 Burov da je bilo ubitih. Buri so napadli angleške čete dne 24. t. m. pri Randfonteinu in Davagendriftu, ali Angleži so, kakor poročajo brzojavke iz Pretorije, odbili oba burska napada. No, že to je dovolj znano, da Buri neprenehoma napadajo Angleške čete; a to, da Angleži odbijajo male burske »komande«, je popolnoma naravno, ker je to, kakor smo že večkrat povdarjali, taktika burskega vojevanja, da povsod nadlegujejo angleške čete in potem izginjajo, da se na drugem mestu zopet pojavljajo.

V Cudarfile (na Škotskem) je imel angleški minister za kolonije Chamberlain govor, v katerem je zatrđil, da Angleži ne bodo mirovali prej, dokler ne bo v vsej južni Afriki plapolala angleška zastava. No, Chamberlain in z njim vsa Anglija si kljub temu govoru ne pridobi med svetom ugleda, zgubljenega vsled nesrečne vojne južnoafriške. Če bi tudi slednjič Anglija premagala mali burski narod, dejstvo ostane vendar, da je morala v to napeti vse svoje sile, kar jo močno kompromitira pred drugimi narodi, zlasti ozirom na vrednost angleške vojne sile...

Tržaške vesti.

»Nezaslišano.« V Kopru se dogajajo grozne stvari. Človeku se kar lasje ježe. Pomislite, ljudje božji, Koperčani so vsi izven sebe, ker se je neki viši davčni uradnik spraval nič več in nič manj, nego na — slavizacijo tamošnjega davčnega urada! Sveti Križ božji, kaj tako groznega se še ni dogodilo na vsem širnem svetu, ali vsaj ne v Evropi in nje okolici od Adamovih časov sem. Ljudje, ki se umejo na čarodějstva in ki znajo iz nenavadnih dogodkov prorokovati bodočnost, sklepajo povsem za gotovo, da je ta nezaslišani dogodek v Kopru gotovo znamenje, da bo v najkrajšem času konec sveta, in to menda ni ravno taka malenkost. To vprašanje je eminentno življenskega pomena in tako važno, da bi se morali z njim baviti vsi politiki, parlamentarci in diplomati od prvega do zadnjega! Dogodki na Vztočni bi se morali zaustaviti, vojna v južni Afriki prenehati; cesar Viljem bi moral nehati go-

riti in vse oči bi se morale obrniti v slavni Koper.

Je pa res grozno to: uradnik, ki je tako predržen, da na davčnem uradu v Kopru, reči in piši: v Kopru, se strankami, ki prihajajo iz okolice koperske, govori v — slovenskem jeziku! Pa to ne bi bil še največji zločin, katerega je napravil ta nenavaden uradnik; hujše od tega je še dejstvo, da se ta uradnik ni hotel poročiti v Kopru, kjer bi moral reči »si«, temveč se je šel poročiti v bližnje Dekane, kjer je rekel, kakor pravi »Piccolo«: »ja«. Grozno, grozno! Kaj vse morajo še doživeti ubogi istrski Italijani, ki so dosedaj vedno živeli takó idilično istrsko življenje? C. k. uradnik, ki je brzkone rod Slovenec in postavljen v to, da na davkariji sodnega okraja, ki je po toliki večini slovenski, sprejema davke, katere mu prinašajo slovenski davkoplačevalci, govori se slovenskimi strankami v slovenskem jeziku!! Ne, to je preveč, tega ne more prenesti niti najpohlevnejši Lah!

Ali šalo na stran. »Piccolo« sam priznava da dotični uradnik govori slovenski le z onimi strankami, ki niso iz Kopra ali Milj, torej se strankami, ki prihajajo iz vasij, spadata pod davkarijo kopersko. Najbrezobraznejši laški zagriženec pa si ne bo upal trditi, da je prebivalstvo teh vasij kaj družega, nego slovensko. To znajo prav dobro tudi koperski signori in fakini, ki vsakega okoličana in če ga tudi niso prej še nikoli videli, ko je prišel v Koper, že od daleč zapažajo in ga pozdravljajo s psovko »ščavo«.

Ergo, sami priznavajo, da je vsakdo Slovenec, ki prihaja iz okolice koperske. In ako je tudi kje med tisoči in tisoči Slovencev po vaseh v okolici Kopra kak Italijan, razločuje se ga od Slovencev že po noši. Kakor je lahko razločevati koperskim Lahom Slovence in Italijane, tako lahko je to tudi dotičnemu uradniku, in povsem naravno in pravično je, da se Slovenci govori slovensko. Verujemo, da je tudi slučajev, ko naši kmetje, ki so že stoletja vajeni, da se naš jezik preganja po vseh državnih uradih, začenjajo, dosepeši v urad, lomiti italijanščino; tu pa je dolžnost uradnika, ako zna slovenski jezik (in tega mora poznati, tudi če je Italijan), da gre sam stranki na roko in da začenja on prvi govoriti slovenski. Absurdno pa bi bilo, ako bi zahtevali od uradnika, ki je slučajno Slovenec, da bi se slovensko stranko, le laški istrski kliki na ljubi, govoril laško. Je-li to morda na korist uradnemu poslovanju? Ali pa so e. k. uradi za to tu, da pomagajo širiti italijanizacijo istrskih Slovanov?

Slovenci naj bi torej laškim požrešnežem na ljubo mirno prenašali, da se na e. k. uradih zapostavlja naš jezik, da izvestni laški uradniki našega človeka, ko je prišel v urad, gledajo kakor kak imperator svojega sužnja! Ako pa se je kje, ne vemo po kakem čudežu, dobil pravičen uradnik, ki z nami govori v našem jeziku, potem pa je že ves laški izrael po koncu, upije o slavizaciji uradov in pozivlja direktorje in centralno vlado, naj preprečijo to. In slednjič moramo, vrhu vsega, udati se grenki zavesti, da jim laški krik ne ostane brez efekta. Kdo pa je kriv, da tako lahko vspevajo? Mnogo, mnogo, da skoraj vsa krivda pada tu na naše slovenske poslance na Dunaju, ki se tam koljejo za svoje »ideje« in pušajo obmejne Slovence na milost in nemilost našim zakletim sovražnikom in sovražni nam vladi. Le tirajte narod v pogubo, zgodovina pa izreče nad vami svojo kruto, a pravično obsodbo.

V spomin. Pišejo nam: Dne 14. avgusta je nagloma, za mrtvoudom, preminol Anton Lulek, pek na Lloydovem parniku. Smrt ga je zalotila 20 ur daljave od mesta Kalkuta. Pokojnika so pokopali v Kalkuti na odnotnem pokopališču.

Pokojni Lulek je bil doma iz Ajdovščine, še v najlepši možki dobi, in vrl narodnjak.

Udovec, zapušča tu sina uradnika, katerega prosimo, naj — kakor je ljubil svojega pokojnega očeta — istotako ljubi tudi narod in jezik blagega pokojnika. Tako bo najlepše častil spomin onega, ki mu je dal življenje.

Ker je bil pok. Anton eden — že redkih narodnih pekov (Bogu bodi potoženo!), zasluži, da se ga hvaležno spominjamo na tem mestu.

Več poturic nego — Turkov! Sodé po imenih mož, objavljenih v laških listih, ki sestavljajo najnovejši začasni odbor »Paatrije«, bi bilo v tem odboru po krvi 20 Italijanov oziroma Grkov, 15 Slovanov in 7 Nemcev!!

Da se ne poreče, da lažemo, evo vam ta imena: Alič, Arh, Benko, Kante, Karmelič, Komel, Košuta, Kumar, Fegic, Gortan, Malabotič, Markovič, Suvič, Zmajevič I. in Zmajevič II.! To so vsi sinovi, katere je gotovo rodila slovanska mati, ki brzčas laškega jezika niti znala ni!

Nemci, ali bivši Nemci, pa so: Hanapfel, Hayman, Hirn, Huber, Müller, Troyer in Weil! Na 42 odbornikov je 22 poturic — ako ne več! In ti naj rešujejo sedaj laško — patrio!!

Z naših pošt. Pišejo nam: Dne 29. t. m. je gospa D odposlala neko pošiljatev v Zalog na Kranjsko. Naslov in tiskovina sta bila slovenska, pisava razločna. Poslujoči uradnik pa ni vedel, ali ni hotel vedeti, kje je in kaj je — Zalog! Na nemško-laško potrdilo je zapisano pod št. 451—1: Saloch Krain. Stranka nam pa poroča tudi, da je dotični uradnik zahteval 60 st. poštnine, medtem ko zadostuje le 30 st. — kolikor je stranka tudi res plačala.

Denimo pa slučaj, da li stranka ne vedela, koliko ima plačati, bi bila v tem slučaju oškodovana, kar se po našem skromnem menenju nikakor ne bi smelo dogajati. (Ne pravimo, da je dotični uradnik imel kak zli namen. Ne, tega si ne smemo in si tudi ne mislimo niti od daleč in je za nas gotova stvar, da se je dotični uradnik v naglici le pomotil. Ali ljudstvo, izlasti priprosto, je tisto, ki rado dela neugodne zaključke. Zato je v interesu ugleda poštne institucije in uradnikov samih, da se take pomote ne dogajajo. Op. ur.) — Križ, križ imamo mi in stranke z izvestnimi gospodi uradniki, a nič manjšega križa nima g. ravnatelj Felicetti, ki — da si priznavamo njegovo dobro voljo — le ne more odpraviti — ostaline slovitega mu prednika!

Enakopravnost — kje si? Pišejo nam: Mi smo svojočasno napravili slovenske prošnje, da si pridobimo domovinsko pravico v Trstu. Magistrat nam je odgovoril v laške m jeziku, da naših prošenj ne ume! Pritožili smo se na e. k. namestništvo. To je poslalo naše prošnje na e. k. redarstveni urad — z nemško prilogo. Redarstveni urad pa sedaj pozivlje stranke z — laškimi povabili!! Ni-li to uzor enakopravnosti, kakor — ne sme biti?!

Prva predstava Čiričeve dramatične družbe se bo vršila jutri, v četrtek, ob 8. uri zvečer v telovadnici »Tržaškega Sokola«, ulica Coroneo štev. 15. Predstavljalo se bo »Kraljevič Marko in zamorec«, zgodovinska slika, opereta s plesom in petjem v petih dejanjih. Napisal Velja Miljković. Glasba od Frana Gala. Petje bo spremljal vojaški orkester. Režiser: g. S. Jurković. Kdor želi uživati lepoto vstočnega petja, hodi mu priporočeno najtopleje, da obišče to predstavo, ker so drame take vrste zelo redke. Vstopnina za sedeže (uštevisi vstopnino) znaša: I.—IV. vrsta 4 krone; V.—VII. vrsta 3 krone; ostali sedeži 2 kroni; stojšča 1 krono. — Programi se dobivajo pri blagajni po 20 stotink na korist družbe sv. Cirila in Metodija. Blagajna se otvori ob 7. uri zvečer, tekom dneva pa se dobivajo vstopnice v »Trgovinski kavarni« v ulici Caserma.

Omeniti moramo, da je Čiričeva dramatična družba storila vse mogoče, da bi dobila za svoje predstave jedno od tukajšnjih gledališč, ali vsaj kako večjo dvorano; no, o sedanjih razmerah, o vladajočem bestialnem sovraštvu do našega naroda, je naravno, da se jej to ni posrečilo in zadovoljiti se mora se skromnim prostorom v Sokolovi telovadnici. Opozarjamo pa, da bo oder primerno povečan in prirejen. Prepričani smo, da bo naše rodoljubno občinstvo — vzlic in tudi ravno radi zaprek, ki se stavljajo — tem pridneje zahajalo na predstave in da s tem dokaže, da v kulturnem obziru stoji na mnogo vzvišenejšem stališču od svojih sovražnikov, kateri so se svojočasno proglašali za širitelje kulture celó med afriškimi divjaki, a skušajo tu z najpodlejšimi sredstvi zapirati svojim soobčanom slovenske narodnosti vsa vrata do omike.

Na našem občinstvu je sedaj, da dokaže, da se ne boji nikakega proganjanja; polna dvorana bo najboljši odgovor na laški insult. Našemu občinstvu naj bodo v izgled prvi krščani, ki so začetkom morali službo božjo opravljati v podzemeljskih katakombah. Od občinstva je tudi odvisno, koliko časa ostane tu Čiričeva družba in da-li se ista v bodoče še povrne v naše mesto ali ne. Dokažimo, da smo tukaj, da hočemo živeti ter kulturno napredovati!

»Rokovnjači« se bodo predstavljali dne 1. novembra v Barkovljah. Prepričani smo, da bo sl. občinstvo vedelo upoštevati našo najboljšo voljo ter da prihi v prav obilnem številu. Vstopnina je sedaj znižana na 30 novč., sedeži I. vrste stanejo 1 krono, II. vrste pa 30 novč. Nadejamo se torej, da ne bo nikogar več plašila visoka cena ter da pridejo vsi, ki niso bili na prejšnjih dveh predstavah. Pa naj pridejo tudi oni, ki so že bili, kajti ta igra je postala že tako popularna, da se pesmi iz igre prepevajo po javnih in zasebnih lokalih, a koračnice »Mladi vojaki« igra vojaška godba na mestnem trgu našega italijanskega Trsta! Ni-li to veliko zadovoljenje za nas?!

Vsaki zavedni Slovenec, pa bi moral znati tudi ceniti zasluge tistih, ki so nam znali podati kaj takega v tako simpatični, poljudni obliki.

Glavna zasluga gre gotovo pisatelju, g. Govekarju in pa založniku knjige: Gabrščekovi tiskarni. Da pa jima dejansko pokažemo svojo hvaležnost, kupujmo knjige, ki jih izdaja »Slovenska knjižnica«, posebno pa »Rokovnjače«. Naj pač ne bo slovenske družine pri nas, katera ne bi imela »Rokovnjačev« v svoji knjižnici! Te dobivamo pri g. Lavrenčiču, tobakarna na Piazza della caserma, ali pa pri gospodu Skrinjarju, ulica Stadion 19.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj se sedela na zatožni klopi pred tukajšnjim deželnim sodiščem 29-letna Ana Nikolič iz Buzeta, radi zločina tatvine, ki jo je storila na škodo neke baronese. Ukradla je bila namreč perila in nekaj porcelanskih stvari, vredne vse skupaj 600 K. Obsojena je bila v 15-mesečno težko ječo.

Nadalje je sedel na zatožni klopi pred istim sodiščem 19-letni Alojzij P. iz Izole, ker je neki večer meseca septembra v pijanosti klical »Živela anarhija«. Obtoženi P. je izjavil, da niti ne pozna pomena tistih besedij.

Ozirom na mladost in dobro dosedanje vedenje njegovo, je bil obtožence obsojen le na tri tedne strogega zapora.

Drobne vesti. Samomor mladega dijaka. Včeraj zjutraj po enajstih so čuli stanovalci hiše 2 v ulici della Pesa močan strel. Prestrašeni prebivalci so hiteli tja, od koder je prišel glas strela in tu so našli pretresljiv prizor: 16-letni dijak Gino Grūnes je ležal na tleh s krvavo in prestreljeno glavo in s samokresom v roki. Ljudje so hitro poslali po zdravnika, ali ta ni mogel več pomagati, ker je mladi samomorilec že izdihnil svojo dušo.

Vzrok samomora je baje ta, da je bil mladenič vedno žalosten po svoji materi, ki je umrla pred malo časa. Mladenč pa je bil tudi bolan na očesih in je radi te bolezni moral letos ponavljati peti razred komunalnega gimnazija.

Voz podjetja Zimolo je truplo nesrečnega mladeniča prepeljal v mrtvašnico k sv. Justu.

Zgubljeno najdeno. Na poti, ki vodi k Sv. Andreju, je bil najden voziček na štiri kolesa. — Voziček se nahaja sedaj na inspektoratu v Zgornji Kjarboli.

Arretirali so včeraj v svobodni luki 32-letno Ano G., ker je poskusila odnesti od tam več klg. kave, in ne plačati colaine. Kavo so jej zaplenili; njo pa finančna oblast pokliče na odgovor.

Žrtva ljubezni. Delavec Avgust B., staujoči v ulici S. Giacomo, je dvoril že nekaj časa sem neki lepi deklici, stanujoči v isti ulici.

Brata Fran in Viktor pa nista nič kaj naklonjena tej ljubezni ter sta pred par dnevi pozvala Avgusta in zabičala mu, naj opusti vsako najmanjše občevarje v nji sestro. No, kaj takega je lahko zahtevali, ali za mladeniča, zaljubljenega do ušes, je prehuda zahteva. In Avgust si je mislil: kaj mi moreta brata, naj velja, kar hoče, jaz deklice ne zapustim. Brata pa sta ostala trda in se nikakor nista hotela sporazumeti s tem sklepom zaljubljenega mladeniča. Tako je prišlo do katastrofe. Sinoči sta brata zalotila zaljubljenega dvojico in padale so batine po zaljubljeni glavi »njegovci«. No, ta je postal tako prozajčen, da je šel tja in ovadil stvar policiji.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 31. oktobra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Scorzera 4, hišna oprava; ulica S. Nicolò 26, hišna oprava; ulica Acquedotto

8, železna blagajna; ulica S. Anastasio 2, seme koromača in vrvi; ulica Miramar 11, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploer ob 7. uri zjutraj 11° 1., ob 2. uri popoldne 18° 8. C. — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 765 1 — Danes plima ob 9.59 predp. in ob 11.9 pop.; oseka ob 4.24 popoldne in ob 5.19 popoldne.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metodija. G. Fran Pavlič ul. S. Cilino št. 10 napravil je pušico pred podobo sv. Cirila in Metodija v svoji hiši, v katero se nabirajo darovi za našo prekornisto družbo. V malem času se je nabralo 11 K 34 st. Glavni darovatelji so g. brata Ukmar in Franja Kocijančič. To je res izborna misel tega rodoljuba, da na takov novi način pomaga naši družbi. Le želeli bi bilo mnogo posnemovalec.

Dalje je daroval g. Rože Josip 4 K mesto venca na grob pok. stricu Antonu Rože. Srčna hvala!!

Blagajništvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× S postaje v Herpelje-Kozini. Iz Kozine nam pišejo: Dovolite mi, g. urednik, da vam zopet zapojem staro pesem. In res stara pesem so te pritožbe o službenih in uradnih razmerah na naši postaji. Če bi ne poznali že razmer, bi se gotovo čudili, kako tu, zlasti viši uradniki, postopajo z našim ubogim priprostim ljudstvom. Zagriženost teh Nemcev je res skrajna. Da si jim je po ogromnem delu občevariti z našim slovenskim ljudstvom, vendar mrzé in zaničujejo naš jezik in ljudstvo naše mora prenašati razna žaljenja. Na slovenski zemlji stoji naša postaja, ali pri blagajni so dosledno taki uradniki, ki ne umejo našega jezika.

V prejšnjih časih smo imeli načelnikov, ki so bili ali Slovenci ali pa pravilni Nemci in nismo imeli povoda za pritožbe. Sedaj pa je drugače — pravi škandal. Čujte, gospod urednik, tako je prišlo, da delavei v magazinih ne smejo govoriti slovenski, ne med seboj, ne s strankami. Zagroženo jim je, da bodo drugače zapodeni iz službe. Da pa tu ne ostaja samo pri grožnjah, to je okusil neki mladenič, priden delavec. Ker na njegov v nemškem jeziku siromak ni vedel odgovoriti, so ga stante pede odsvolili o dela. Prosim vas, gosp. urednik, ali ni to škandal?! Naravno je, da navstaja valed takih razmer navskrižje tudi med delavei in strankami. Torej taka-le nam prede sedaj: ako bomo hoteli oddati blago na našo postajo, se bomo morali mejpotoma učiti nemški! Klor ima kaj posla na naši postaji, mora znati nemški! Za onega, ki ne zna nemški, državne železnice sploh ne obstoje! Ali bomo molčali k temu? Predvsem pa vprašamo slavni županstvu Klanc in Materija, ali res misliti molčati k temu škandalu?! Ali se ne misliti oglašiti na direkcijski v Trstu?! Pa gosp. poslanec na Dunaju bi tudi prosili, naj malce povprašajo g. sp. n. ministra za železnice, da-li on odobruje take škandalozne razmere? Če je že naš načelnik takov zagrižen Nemeč, da ne more čuti slovenskih glasov, pa naj ga premestijo kam, kjer bo — bolj doma!

× Zahvala. Iz Cerovlj smo prejeli: Tu v Cerovlju bila nam je stara župna cerkev Matere Božje Vnebovzete že sedem let zaprta in to iz vzroka, ker se je pravica bala, da se cerkev zruši na ljudi. Če sem hotel zadovoljiti župljane, moral sem ob nedeljah in praznikih hoditi maševat v majhno in nezdravo cerkvico presveta Trojice — precej oddaljeno od župnega stana.

Patronat rečene župne cerkve imajo župljani sami, morali bi torej v prvi vrsti oni sami skrbeti za zgradbo nove župne cerkve, ali — od kodi vzeti denar? Kajti župljani so siromašni in do grla zadolženi! Župna cerkev sama je pa tudi ubožica, tako, da jim ne more pomagati tudi ob najbolji volji. — Na kakov način torej in s kakimi sredstvi naj bi se zazidala nova župna cerkev?! Tako je ugibalo in razmišljevalo občinsko glavarstvo, kakor zastopnik patrona, že skoraj sedem let in prišlo je slednjič lanskega leta do zaključka, da druge milosti ni, ako ne, da si potrebno svoto na račun davkoplačevalcev-župljanov izposodi pri eni ali drugi banki in sicer na amortizacijo. To se je tudi zgodilo. A z izposojenim denarjem se je komaj cerkev sezidala in pokrila; ali v notranjem bo, Bogu bodi potoženo, izvzema tri altarčke,

vse čisto golo in prazno, ako jej častilci Matere Božje in usmiljena sreča ne prihitijo na pomoč s kakim prispevkom.

Na privatno prošnjo so darovali dosedaj mej drugimi sledeča gospoda:

Gospa Berta Valenčič, o. kr. poštarica v Cerovlju 10 kron, N. N. iz Žužemberka na Dolenjskem 3 kron, N. N. iz Boljuna v Istri 2 kroni. V Trstu nabrala na privatno prošnjo gospa Vekoslava Valenčič od sledeče gospode: gospod Kalister 60 kron, bl. gospa Antonijeta Šabec 20 kron, bl. gospica Milka 10 kron, bl. gospa Marija Dekleva 10 kron, g. Dollenz 20 kron, bl. gospa Ema Bartelj 6 kron, N. N. 10 kron, spoštovana družina Abram 10 kron, g. dr. Rybář 10 kron, g. M. M. 4 kron, g. M. S. 2 kroni, bl. gospa Marija Pretner 5 kron, bl. gospa Virginija Godaig 10 kron, bl. gospa Katarina Petrinja 1 krono, N. N. 4 kron, bl. gospa Agnes Pirovitz 1 krono, bl. gospa Marija Grom 2 kroni, g. Žitko 5 kron, bl. gospa Amalija Kerže 3 kron, bl. gospa Kanobel 1 krono, bl. gospa Hüty 4 kron, bl. gospa Zupančič Marija 1 krono, bl. gospa Marija Klemenc 5 kron. — Skupaj 219 kron. Hvala tisočera vsem blagim dobrotnikom.

Ker sta ljudstvo te župe in sama župna cerkev, kakor rečeno, sila siromašna, priporočam jo podpisani še drugim blagim dušam in častilem Matere Božje za pomoč!

Slavno uredništvo pa je naprošeno, da bi blagohotno vsprejelo eventualno došle milodare ter jih dopošljalo župnemu uradu v Cerovlje.

V Cerovlju, (p. Cerovlje v Istri), dne 29. oktobra 1901.

Blaz Dekleva
župnik.

Vesti iz Štajerske.

— V »Narodnem domu« v Mariboru prirede dne 3. t. m. znano Raurpachovo žaloigro »Mlinar in njegova hči«.

— Novo pivovarno hočejo spodnjestajski Nemci ustanoviti na Laškem, ki naj bi konkurirala proti tamošnji slovenski pivovarni, ki je prešla v last ljubljanske kreditne banke. »Domovina« pripominja k temu: »Vedno silnejše se kaže potreba, da se v gospodarskem oziru postavimo čisto na lastne noge. Nemci nas izkoriščajo povsod, a mi jim o tem gremo na roke, ker kupujemo na njih. V tem oziru bi bilo treba resnega razmišljanja in več podjetnosti. Gospodarska osamosvoja je prvi pogoj povoljnemu narodnemu napredku.«

— Nov nemški dnevnik. Vsememoi v Gradcu nameravajo pričeti z izdajanjem svojega dnevnika. Drugi graški listi so jim že vse premalo zagriženi in nemški.

Razne vesti.

Usmrčenje morilca Czolgosa. Morilec pok. predsednika Zjedinenih držav severoameriških, Mac Kinleya, Czolgosz, je moral plačati z življenjem svoj zločin. Včeraj ob 7. uri in 12 minut zjutraj je bil morilec usmrčen z elektriko. Svojim sorodnikom, ki so ga obiskali, je izjavil, da je sam izmislil in izvršil napad na predsednika Mac Kinleya. Duhovnika je odbil in je prosil svojega brata, naj izposluje, da na njegovem usmrčenju ne bo nobenega duhovnika in da se ob njegovem truplu ne bo molilo. Prejšnjega večera je šel zgodaj v posteljo in je spal vso noč do 5. ure zjutraj. Ko se je oblekel v obleko, prinešeno mu za priliko usmrčenja, je sel k mizi in jedel z dobrim tekom. Izraz na njegovem licu ni kazal, da bi ga kaj vznemirjala misel o bližnji smrti.

Ob 7. uri so ga odpeljali v sobo, kjer se je imela vršiti justifikacija. Ko so ga posadili na električni stol, spregovoril je v naglici, med tem ko so ga povezavali s pasovi, sledeče besede: »Umoril sem predsednika, ker sem ga smatral neprijateljem delavcev, in ker sem sklepal, da bo njegova smrt koristila delavskemu stanu. Ne obžalujem svojega čina. Žal mi je, da se svojim očetom nisem mogel govoriti.« Na to so mu posadili na glavo kovinsko kapo in na obraz črno krinko. Kmalu so bile dovršene tudi ostale priprave in prvi električni tok so izpustili ob 7. uri in 12 minut zjutraj, potem so izpustili električni tok še dvakrat, na kar so zdravniki ob 7. uri in 15 minut konstatirali smrt.

Truplo so pokopali v živo apno, obleko mrličevu pa so sežgali. Czolgoszevemu bratu in svaku niso dovolili, da bi bila navzoča ob usmrčenju.

Brzobjavna poročila.

Novi proš v Pulju.

DUNAJ 30. (B.) Njeg. vel. cesar je imenoval stolnega dekana in župnika v Fiumicello, Adama Zanetti-ja, proštom konkatedralnega kapitlja v Pulju.

Iz Nizozemske komore.

HAAG 30. (B.) Na splošnem posvetovanju politike ministerstva v pisarni druge komore je ministerjalna stranka branila postopanje ministerstva Kuyper ob južnoafriškem vprašanju ter je povdarjala, da po pojasnilih ministerskega predsednika Kuyperja ni izključeno, da sedajna vlada stori vse, kar je v njeni moči, južnoafriškem republikam v prid.

Državni zbor.

DUNAJ 30. (B.) Zbornica poslancev. — Med došlimi spisi je predlog posl. Marunovicza, naj se vlada pozove, da priredi vse potrebno v ta namen, da se cesar Ferdinandova severna železnica podržavi o roku, določenem v pogodbi. Baron Malfatti in dr. Hortis sta uročila interpelacijo radi včerajšnjih dogodkov na vseučilišču v Inomostu. (Neki profesor, imenom Menestrina, je hotel namreč na rečenem vseučilišču predavati italijanski, čemur so se pa navzoči nemški dijaki uprli najodločneje in je navstal grozen ropot in vihar, katerega ni mogel potolažiti niti rektor vseučilišča sam. Profesor Menestrina je moral, ves blede v prepaden, zapustiti dvorano.)

Nadalje so uročili interpelacije poslanci Gessmann in tovariši radi demonstracij proti županu dr. Luegerju in podžupanu Strohbachu na kolodvoru v Beljaku, dne 28. t. m.: poslanec Daszynski radi škandoznega postopanja s poljskimi pismi in pošiljtvami iz Avstrije na pruskih poštah oblastvih; poslanec Hortis in to v. radi razdeljenja 7. nadzorovalnega okraja (uradni okraj tržaški) obrtnega nadzornika in radi ustanovitve ekspoziture v Zadru za kraljestvo Dalmacijo v l. 1901.; potem radi nadaljnjega spopolnjenja trž. uradnega okraja s posebnim ozirom na nujne potrebe industrije in varstva delavcev v Trstu, Istri in Goriško Gradiščanski v naslednjih letih. Blo je še nekaj drugih interpelacij.

Po prečitjanju došlih spisov so nadaljevali razpravo o proračunu in je začel govoriti češki poslanec dr. Kramář.

Seja traja dalje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurencija nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene. X X X

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palaca Diana.)
Moje pohištvo donosno in dobro.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea	ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
---	---

Velik izbor tapečarij, vzor in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Novo tržasko pogrebno podjetje

se je premestilo

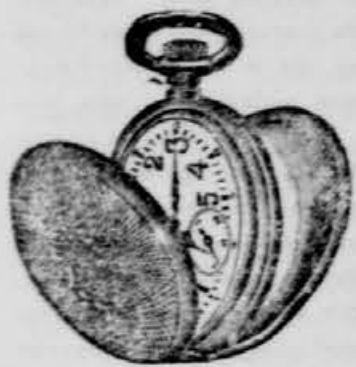
s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov
na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo nove in elegantne vozove, potrebščine, in obleke, vsprejelo v svojo službo novo in praktično osebje ter vsprejema pogrebe katerekoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikorsikoli vozov pri spremljevanju pogrebcev na pokopališče.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večnikom, častnikom poštanim, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opretili edino razprodajo novonajdenih originalnih genfske 14 karatne re-mont. ure zlatega elektro-plaque, „se-stav glashütte“. Te ure imajo protimag-netične preciziski urni stroj so najtanjše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pisмено jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iz-najdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katere ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pism. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron pošiljamo in col-nina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mož-njček od usnja. Krasne in moderne verižice od zla-tega plaque za gospode ali dame (tudi ovratnjice) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpo-šiljanje po poštnej povzetju ali predplačilu.

Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Fran Wilhelms

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelms

lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja

NEUNKIRCHEN (Spodnje avstrijsko.)

Se dobiva v vseh lekarnah v za-vitku po 2 K. avst. velj.

Namizna jabolka

najfinjšje vrste 5 kg poštni zavitek franko gld 1.60. Večje množine veliko ceneje. Pristen ribniški fižol, novo lepo blago, ima večjo množino za oddati Vekoslav Sese, Sodražica pri Ribnici.

Domače priznanje

Veselslavna tvrdka Žnidarski & Valenčič
II. Bistrica.

Jaz polpisani vdo ival sem testenine iz raznih tovarn. Šele pred nedavnim časom sem si na-bavljati prizivde zasluzne Vaše tvrdke Sprevidel sem, da so Vaše testenine najboljše, kar jih dosedaj poznam, a tudi občinstvo se jih poslužuje z največjim zadovoljstvom.

Tem potom dolžan sem izrečiti slavni Vaši tvrdki najiskrenejšo zabavo za mi poslano blago; ob enem jih pa vsakemu najtoplejšje priporoč m.

Pozivljam tudi vse naše rodoljube trgovce:

Podpirajte našo „Prvo slovensko tovarno testenine!“

LJUBLJANA, 3. maj, srpana 1901.

Andrej Kranjec
trgovec.

Razglas!

Zadnji živinski semenj v Cerknem na Goriškem bo v tekočem letu v ponedeljek, dne 4. novembra 1901.

Županstvo v Cerknem, 28. oktobra 1901.

A. Kosmač,
župan.

Jaz fina Csillag

Gospa Ana Csillag!

Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušene-ga mazila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavarini-Auersperg
Grad Gleichenberg
pri Gradu.

Blag. gospa Ana Csillag!

Izvolite mi kretom pošte po-slati s povzetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za raščo las. Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steyer.

Gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi kretom pošte pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade.

Ludv. vit. pl. Ljebig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!

Vaše znamenite pomade prosim se en lonček
Crof Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka.
L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!

Dunaj.
Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veselja Vas obvestiti o tem, da si ravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja jo bom toplo priporočala vsem prijateljem in znancem.

Adela Sandrock,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s poštnim povzetjem doposlala en lonček lasnega mazila.

Gvido graf Starhemberg,
Kupösd.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega presku-šenega mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj!

Na ukaz Njene ekselence gospe pl. Szögyeni-March prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gld.

Sprejmite ob enem žaloval. Gospa grofinja se je o vseh mazila izrazila jako pohvalno.

Z odličnim spoštovanjem
Frida Giesa,
komorna gospa Njene ekselence

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.

Grofica Vilma Metternich,
Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!

Posljite mi po povzetju 1 lon-ček Csillagovega mazila za raščo las kojega sem že imela.

Spoštovanjem
Kneg. Hohenlohe voj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček.

Mejnigrof A. Pallavicini,
Abanji Szemere.

Gospa Ana Csillag!

Za še enkratno pošiljatev enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosim
Knekinja Karlota Cöthen
(Anhalt).

Vas, Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi po poštnem povzetju pošljete še en lonček mazila za lasi.

Spoštovanjem
Baronica Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!

Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vsled česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka.

Vas lepo pozdravlja
Antonia Welonter,
Gorica.

Bekony-Sz. László.

Gospa Ana Csillag!

Posljite mi po poštnem pov-zetju dva lončka Vašega presku-šenega mazila za lasi.

Graf Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!

Posljite mi po poštnem pov-zetju en lonček Vašega presku-šenega mazila za lasi.

Grofica pl. Wurmband,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj.

Prosim, da na spodnji naslov blagovolite po-slati za ekselence gospe grofice Kienmanegg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gld. za ohranjenje lasij, katere je izkazala dobre vspehe.

Spoštovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekselence.

ANTON FURLAN

TRGOVEC KOLONIJAL, JESTVIN IN DELIKATES

Trst, trg S. Francesco št. 2.

Priporočam se in ob enem naznanjam slav. občinstvu, da sem svojo trgovino razširil in založil z najboljšim blagom naše stroke, tako da mi je mogoče postreči vsestranski tolikor glede kakovosti kolikor cene. Priporočam slav. občinstvu za nastopajočo zimsko sezono velik izbor pristnega ru-skega in kitajskega čaja klg. od gld. 3—10; rum za čaj liter od gld. 1.20 do 3. Rum iz Jamajke in iz Angleškega od tvrdke James Waters & Co. iz Londona v steklenih razne velikosti in cene. Velik izbor likerjev tu in inozemskih tovarn, rezolij, rožni kimej, Maraschin, Curacao, Creme d'Anisette, Roob Coccoia, Altwater itd. Pravi francoski in domači konjak raznih kakovosti in cen. Pravi domači vipavski trepinovec lastnega izdelka po gld. 1.20 liter ter razna domača in ino-zemska vina kakor namizno vino, istrski refošk v steklenih 1/2 in 1/4 litra po 32 novč. dalmat. namizno vino liter po 32 novč. Oplo po 24 novč. Istrski refošk v steklenih 1/2 po gld. 1.15, vipavski in istrski mnskaterer v steklenih 1/2 po 80 novč. Veliki izbor marsale svetovno-znanih tvrdk Florio & Co., Curatolo Spanó & Co., Woodhouse & Co. po najnižjih cenah. Asti spumanti in Sempajee. Veliki izbor čokolade in Lukano tovarn Suchard v Švici in Maršner v Pragi, Küferle, Lejet, Velim itd. Pravi angleški in domači biškoti. Raznovrstne testnine, kakor Znidarski & Valenčič v II. Bistrici, nespejske in tržanske. Kavina primes, užgalice in voščilo (biki) družbe sv. Cirila in Metoda. Vse jedilne reči, koje rabi vsaka družina. Za blizajočo se praz-nično priporočam slav. občinstvu benetke fave po gld. 1.60 klg., tržanske po gld. 1.20 klg. Kar je neobčudno potrebno pri vsaki obitelji je naravno sveže surove maslo, katero vdobivam vsak teden iz Vipave, cena klg. po 1 gld., kuhano maslo I. vrste klg. po gld. 1.12, navadno II. klg. po 90 novč. Da ustrezem in olajšam uglednim družinam in odjemalcem sploh, pošljam vkupljeno blago na vse kraje mesta tečno in brezplačno na dom. Blago, katero ne ugaja ali se je po pomoti vkupilo, vza-mem drage volje po isti ceni nazaj. Sprejemam tudi poštno pošiljatev na deželo. Ceniki na razpolago.

Udani

Anton Furlan.

Fezer. Kdor pri meni vkupi blaga za najmanj 1 gld., mu dovolim 2% odbitek; s tem blago ustrezno vsem onim cenjenim družinam, koji se poslužujejo takozvanih „Cooprativ“; mesečni odje-malci vdobé ob mesecu omenjeni odbitek.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljeni pod stalno kontrole zaveza za kemično analizovanje, ovlaščenege od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in hoteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-sterstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinjša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz Vise	34
Vino Opello	38
Belo vino iz Vise	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

POVSOD

tudi na najmanjše krajih se iščejo zmožne in pridne osebe katere bi prevzele neko zastopstvo ter si lahko vsak dan zaslužile

5—20 kron

Ponudbe z uataničnim opisom sedanjega posla poslati je pod „VERDIENST“ na H. Schalek na Dunaju, I, Wollzeile 11.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu, ulica Stadion 25. nazna-nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno-delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu bla-govolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“
Fran Benčiča v Trstu, ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuhvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago-kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu-in inozemskih tovarn. Izvršuje tečno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se do-gotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaz-nanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena! vdobi 100 gld. nagrade.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4. do 12. sukneve jope v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimske močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5—14, ravno take podšite s kožuhovino po gld. 12. — Površne sukne v velikem izboru od gld. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finešje od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleksina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Crtnane močne srajce za delavce gld. 1.20. Ve-lika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se zprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navađen kruh ali sladčice. Za-loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Operater kurjih očes, (Kalistv

van specialist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakono-dajenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester-reicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, erna-nični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurški zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Čokolado in kakao

iz tovarne

Jos. Küfferle & Co. na Dunaju priporoča

Jakob Zambič

v Trstu

ulica Giulia št. 7.